

Adoptionsnævnets rejse til Vietnam og Kina
**Rejseberetning vedrørende Adoptionsnævnets informations- og
tilsynsrejse til Vietnam og Kina i perioden 4. september - 15.
september 2001**

Indhold

Vietnam:

Formål med besøget	3
Deltagere i møderne	4
Adoptioner fra Vietnam.....	4
Møder med de centrale myndigheder.....	6
a) Møde med det vietnamesiske Justitsministerium.....	6
b) Møde med Molisa	8
Møder med lokale myndigheder.....	11
a) Møde med People's Committee i Ha Tai Provinsen.....	11
b) Møde med Delisas netop tiltrådte formand Mr. Thach.....	11
c) Møde med Delisa (Department of Labour, Invalids and Social Affairs).....	11
Besøg på børnehjemmene.....	13
a) Adoption Centers børnehjem Mai Linh i Ha Tay Provinsen (Ha Tay Center for Handicapped Children)	13
b) Adoption Centers børnehjem Ba Tha Center/ Social Sponsor Center i Ha Tay Provinsen	17
Samlet indtryk og anbefalinger.....	19

Kina:

Formål med besøget	21
Deltagere i møderne	24
Adoptioner fra Kina	24
Møder med de centrale myndigheder.....	26
a) Møde med CCAA	26
Besøg på børnehjemmene.....	30
a) Beijing Childrens's hospital.....	31
b) Beijing Children's Welfare Institute.....	32
c) Hefei Welfare Institution	34
Samlet indtryk og anbefalinger.....	36
Bilag:	39

I perioden fra den 4. september til den 15. september 2001 foretog Adoptionsnævnet en rejse til Vietnam og Kina. Det overordnede formål med rejsen var dels at indsamle informationer og viden om lovgivningen og adoptionsprocessen i de to lande, dels at føre tilsyn med de formidlende organisationers virksomhed i landene.

I rejsen deltog fra nævnet:

- Landsdommer Vibeke Rønne, formand
- Overlæge Birgitte Marner, pædiatrisk medlem
- Journalist Jens Ringberg, lægmedlem (Jens Ringberg deltog udelukkende i rejsen til Kina)
- Fuldmægtig Trine Hede

Fra de formidlende organisationer deltog:

- Kontorleder Jørgen-Ulrich Raunskov, Adoption Center
- Kontorleder Ole Bergmann, DanAdopt

Program over rejsen er vedlagt som bilag 1.

Vietnam

Formål med besøget

Adoptionsnævnet besøgte i 2000 Vietnam, hvor man koncentrerede besøgene på børnehjemmene om de to børnehjem, hvorfra DanAdopt formidler vietnamesiske børn til danske adoptionsansøgere.

Formålet med dette besøg var derfor bl.a. at besøge de to børnehjem, som Adoption Center samarbejder med i Vietnam.

Herudover var besøget til Vietnam foranlediget af de rygter, der gennem den senere tid har verseret om, at de vietnamesiske myndigheder fremover vil stille krav om indgåelse af bilaterale aftaler med de lande, der fortsat ønsker at samarbejde med Vietnam om adoptionsformidling.

Deltagere i møderne

Da formålet med Adoptionsnævnets møde med det vietnamesiske Justitsministerium var at indhente information om vietnamesisk lovgivning og navnlig om den påtænkte reform af reglerne, valgte nævnet at afholde mødet uden deltagelse af de formidlende organisationer. Nævnet blev på dette møde ledsaget af konsul Erik Johannsen fra Den Danske Ambassade i Hanoi. Erik Johannsen deltog også i et formøde mellem nævnet og de formidlende organisationer.

Under besøgene på børnehjemmene samt under de øvrige myndighedsbesøg blev nævnet ledsaget af Adoption Center. Eftersom organisationen har tæt kontakt både til de lokale myndigheder og til institutionerne, var det nævnets opfattelse, at det ville forekomme uhensigtsmæssigt at besøge disse, uden at inddrage organisationen. Det skal i den sammenhæng bemærkes, at Adoption Center under besøgene hos myndighederne indtog en observerende rolle.

I mødet med Molisa deltog repræsentanter fra både Adoption Center samt DanAdopt.

Adoptioner fra Vietnam

Danmark modtog i 2000 47 børn fra Vietnam, hvilket udgør 7% af samtlige hjemtagne børn i 2000.

Begge organisationer formidler børn fra Vietnam. Adoption Center hjemtog således 20 børn i 2000, mens DanAdopt hjemtog 27 børn i samme år.

Som det også fremgik af nævnets rejseberetning for rejsen til Vietnam i 2000 reguleres adoptionsområdet i Vietnam gennem følgende lov: "Marriage and Family Act". Loven blev ændret i juni 2000, jf. bilag 3 (kapitel 8 i loven).

Ved adoption etableres samme rettigheder og forpligtelser for den adopterede og adoptanten som for børn og forældre. Også efter vietnamesisk lov skal adoptionen være til barnets bedste, og loven indeholder et udtrykkeligt

forbud mod f.eks. at udnytte den adopterede som arbejdskraft, seksuelt osv. Loven indeholder en række krav til adoptanten, f.eks. med hensyn til forældreevne, straffri vandel og alder. Adoptionen forudsætter samtykke fra barnets forældre eller barnets værge. Ægteskabsloven indeholder ingen specifikke regler om adoption til udlandet. Reglerne herom findes bl.a. i dekret nr. 184 (se bilag 4). Dette dekret er i øjeblikket under revision og forventes snarest erstattet af et nyt dekret.

Adoptionsområdet hørte indtil 1994 under Ministry of Labour, Invalids and Social Affairs (MOLISA). I 1994 blev adoptionsarbejdet imidlertid decentraliseret, således at de konkrete sager nu behandles i enkelte provinser, mens det overordnede ansvar for området blev overført til Justitsministeriet.

Adskillige aktører i provinsen inddrages i adoptionsproceduren; Department of Justice, Departement of Police, de lokale myndigheder, hvor barnet er født eller fundet og børnehjemmets leder. People's Committee i den pågældende provins har det endelige ansvar for adoptionsbeslutningen. I de provinser, som nævnet besøgte, inddrages endvidere Department of Labour, Invalids and Social Affairs (DELISA) i adoptionsproceduren, idet DELISA driver de pågældende børnehjem, som DanAdopt og Adoption Center samarbejder med.

Selve adoptionsbeslutningen finder sted ved en såkaldt overdragelsesceremoni, hvor repræsentanter for de forskellige vietnamesiske myndigheder samt adoptivforældrene er til stede. Hvis de biologiske forældre er kendte, vil disse også kunne være til stede. I de provinser, som nævnet har besøgt, har de biologiske forældre imidlertid afgivet forældrerettighederne over barnet til børnehjemmet og deltager derfor ikke i ceremonien. De biologiske forældre har mulighed for at besøge barnet på børnehjemmet, indtil adoptionen er gennemført.

Vietnamesisk lovgivning indeholder ikke nærmere regler omkring de biologiske forældres afgivelse af samtykke eller om undersøgelser af barnets og de biologiske forældres forhold, alternativer til adoption m.v. Der er ligeledes ikke fastsat nærmere regler om, hvem der i Vietnam må formidle børn til udenlandske adoptionsansøgere. Bortset fra en enkelt fransk organisation

anerkender man fra vietnamesisk side ikke udenlandske adoptionsformidlende organisationer.

Såvel DanAdopt som Adoption Center er godkendt af Committee for Non-Government Organisation Affairs (PACCOM), som tillader udenlandske organisationer at foretage humanitært arbejde i Vietnam.

Ifølge vietnamesisk lovgivning skal adoptivfamilien sende en follow up rapport til de vietnamesiske myndigheder en gang årligt, indtil barnet fylder 18 år. Rapporterne ligger på børnehjemmet, hos de regionale myndigheder, der hvor barnet stammer fra, samt - i de provinser, som nævnet besøgte - hos det lokale DELISA.

Lovgivningen vedrørende adoptioner i Vietnam er vedlagt som bilag 3 og 4.

Møder med de centrale myndigheder

a) Møde med det vietnamesiske Justitsministerium

Mødet med justitsministeriet fandt sted torsdag den 6. september 2001. Udover nævnet deltog konsul Erik Johannsen fra den danske ambassade samt en tolk fra ambassaden.

Fra vietnamesisk side deltog:

Mr. Nguyen Quoc Cuong, vice director, department for Public Notarial, Legal Expertise, Civil registration, Nationality, Criminal Records

Mr. Nguyễn Hữu Huyền, legal expert, department of International Law and Co-operation

Mrs. Ngô Thi Thu Vân, expert, department for Public Notarial, Legal Expertise, Civil registration, Nationality, Criminal Records

Mr. Nguyen Cong Khanh, expert, department for Public Notarial, Legal Expertise, Civil registration, Nationality, Criminal Records

Mr. Cuong indledte mødet med at byde delegationen velkommen, og der blev fra vietnamesisk og dansk siden udvekslet diverse høflighedsfraser.

Mr. Cuong oplyste, at Vietnam stadig ikke har underskrevet Haagerkonventionen, men at der arbejdes herpå. Vietnam har iværksat flere aktiviteter med henblik på at kunne underskrive konventionen. Han kunne ikke nærmere angive, hvornår Vietnam forventer at underskrive konventionen. Han understregede, at kompetencen hertil ikke alene ligger hos Justitsministeriet.

Det blev oplyst, at Vietnam har gennemført ændringer i ægteskabslovgivningen, som også regulerer adoptionsområdet. Ændringerne blev vedtaget i juni 2000 (jf. bilag 3).

Mr. Cuong oplyste endvidere, at Justitsministeriet er i gang med at forberede et nyt dekret, som skal afløse det nugældende dekret 184 (jf. bilag 4). Det nye dekret, som forventes at blive vedtaget inden udgangen af år 2001, skal bringe de administrative regler i overensstemmelse med den nye ægteskabslov samt hindre ulovlig handel med børn.

Vibeke Rønne spurgte til muligheden for, at de danske organisationer fremover kan arbejde i Vietnam med adoptionsformidling. Hun henviste i den forbindelse til det brev, som Justitsministeriet skulle have sendt til de lokale People's Committees, og som skulle indskærpe over for provinsmyndighederne, at adoptionsformidlende organisationer ikke må arbejde i Vietnam. Vibeke Rønne forklarede i den sammenhæng, at en af nævnets hovedopgaver er at føre tilsyn med de danske organisationer, som autoriseres af det danske Justitsministerium, og at Danmark føler størst sikkerhed ved at adoptionerne gennemføres gennem formidlende organisationer. Hun spurgte endvidere til erfaringerne med den franske bilaterale aftale.

Mr. Cuong udtrykte bekymring for, om de danske organisationer fortsat kunne virke i Vietnam. Han forklarede, at de stadig har meget få oplysninger om erfaringerne med den franske aftale, idet denne på grund af tekniske problemer først trådte i kraft 1. april 2001. Han nævnte, at ministeriet i øjeblikket kører et pilotprojekt i syv provinser med henblik på opfyldelse af aftalen. Han mente ikke, at der på nuværende tidspunkt var formidlet mange børn ifølge aftalen med Frankrig.

Delegationen blev i anden sammenhæng gjort opmærksom på, at der næppe er formidlet nogen børn til Frankrig på baggrund af aftalen. Delegationen fik den fornemmelse, at dette forhold kunne være en af årsagerne til, at man

nu – som oplyst under mødet med Molisa – ønsker at centralisere matching-procedurerne (jf. pkt. b nedenfor).

Mr. Cuong understregede endvidere, at man ikke ifølge vietnamesisk lovgivning tillader organisationer at arbejde i Vietnam som adoptionsformidlende organisationer. Han fremhævede samtidig, at det ville være en god ide, at Danmark indleder forhandlinger med Vietnam med henblik på indgåelse af en bilateral aftale, således at et fortsat samarbejde mellem landene sikres. Han tilføjede, at Danmark kunne sende et forslag til en sådan bilateral aftale til ministeriet.

Vibeke Rønne bemærkede, at nævnet ikke havde kompetence til at træffe beslutning om, hvorvidt der skal indgås bilaterale aftaler, og at Danmark som haagerkonventionsland har forpligtet sig til at følge visse retningslinier i det internationale adoptionsarbejde.

Mr. Cuong svarede, at det var muligt at basere en bilateral aftale på principperne i Haagerkonventionen, hvilket den franske aftale også i et vist omfang var udtryk for.

Vibeke Rønne bemærkede, at den franske aftale ikke omtaler autoriserede organisationer og spurgte om en evt. aftale med Danmark kunne forestilles eksplicit at nævne formidlende organisationer.

Mr. Cuong mente ikke, at dette ville være noget problem og opfordrende delegationen til at bede de relevante myndigheder i Danmark om at udarbejde et udkast til en aftale.

Mr. Cuong gav endvidere tilsagn om, at ministeriet vil sende de nye regler til den danske ambassade, når disse er vedtaget. Han oplyste, at dekretet i øjeblikket er til høring i provinserne.

b) Møde med Molisa

Mødet fandt sted den 7. september 2001.

Til mødet deltog fra Molisa:

Mr. Nghiễm Xuân Tue, deputy director

Mr. Nguyen Nhu Tuan, international cooperation officer

Ud over nævnet deltog Jørgen-Ulrich Ravnskov og Mrs. Le Minh Nguyet fra Adoption Center samt Ole Bergmann og Mrs. Hå fra DanAdopt i mødet.

Mr. Tue indledte mødet med at bemærke, at der i Vietnam er nye informationer vedrørende internationale adoptioner, idet et lovforberedende udvalg har udarbejdet et udkast til ny lovgivning på adoptionsområdet. Den nye lovgivning er påtænkt at skulle erstattet dekret nr. 184, som indtil videre er gældende. Mr. Tue oplyste, at han selv har deltaget i det udvalg, som har udarbejdet udkastet til den nye lovgivning.

Mr. Tue bekræftede Justitsministeriets udmelding om, at forslaget sandsynligvis vil blive vedtaget i slutningen af året.

Mr. Tue orienterede endvidere om det overordnede indhold i udkastet. Han understregede, at der endnu kun var tale om et udkast. Han pointerede, at hans bemærkninger derfor også kun ville blive en gengivelse af hovedpunkterne i udkastet til den nye lovgivning.

Mr. Tue oplyste, at et af hovedelementerne i udkastet er, at der skal etableret et centralt kontor for internationale adoptioner i Vietnam. Udgangspunktet vil herefter være, at formidlingen af alle børn til international adoption skal ske gennem det centrale kontor. Der er dog tre undtagelser, hvor adoptionerne som hidtil kan foregå fra de lokale myndigheder i provinserne. Disse undtagelser er:

- 1) hvis børnene er forældreløse, og dette kan dokumenteres ved en dødsattest på forældremyndighedsindehaveren (man skelner i Vietnam mellem de såkaldte "orphans children", som dækker over sådanne børn, mens "abandoned children" er de børn, som er efterladte, og hvor man ikke har kendskab til de biologiske forældres identitet.).
- 2) hvis børnene er handicappede
- 3) hvis der er tale om familieadoptioner

Et andet hovedelement i det nye lovudkast er, at man i fremtiden i et vist omfang vil anerkende adoptionsformidlende organisationer og tillade, at disse opererer i Vietnam, ligesom man vil tillade, at internationale organi-

sationer som f.eks. Røde Kors, kvindeorganisationer e.l. kan drive børnehjem i Vietnam og formidle børn fra disse.

Mr. Tue bekræftede, at et af hovedformålene med det nye lovforslag er at forhindre, at udenlandske familier kommer til Vietnam og på ulovlig vis henter børn. Han bekræftede endvidere, at et andet formål er i højere grad at tilrette den vietnamesiske lovgivning til Haagerkonventionens principper, idet Vietnam ønsker at underskrive konventionen inden for en vis periode.

På spørgsmålet om, hvorledes man forestiller sig, at f.eks. de danske organisationer kan spille en rolle i det nye system, bemærkede Mr. Tue, at organisationerne vil skulle fremskaffe de relevante dokumenter til brug for matchingen, ligesom oplysningerne om, hvilket barn ansøgerne ønskede at adoptere, vil kunne gives til det centrale kontor via organisationerne.

På forespørgsel om, hvorvidt lande med bilaterale aftaler vil få højere prioritet i det nye system, bekræftede mr. Tue, at dette ville blive tilfældet. Han opfordrede i den forbindelse Danmark til at optage forhandlinger om en bilateral aftale og oplyste endvidere, at Vietnam også har indledt forhandlinger med italienerne herom.

Vibeke Rønne tilkendegav, at delegationen vil forslå det danske Justitsministerium at drøfte spørgsmålet om en bilateral aftale med Vietnam med henblik på at sikre et tilfredsstillende fortsat samarbejde mellem Vietnam og Danmark.

Det var ikke under mødet med mr. Tue muligt at få oplyst, hvilken myndighed det fremtidige centrale kontor skal henhøre under. Det var delegationens klare fornemmelse, at dette spørgsmål stadig er uafklaret, og at der formentlig foregår forhandlinger herom mellem Molisa og Justitsministeriet.

På mødet med mr. Tue fik delegationen mulighed for at præsentere den medical report, som det danske adoptionsnævn har udarbejdet til brug for Haagerkonferencen i november 2000, og som det permanente bureau i Haag har foreslået som en såkaldt "practical guideline" til giverlandene.

Mr. Tue var positiv over for en sådan standardrapport og tilkendegav, at han ville se nærmere herpå.

Møder med lokale myndigheder

a) Møde med People's Committee i Ha Tai Provinsen

Nævnet mødtes den 6. september med People's Committee i Há Tâý Provin-sen.

Til stede fra People's Committee var

Ms. Nguyễn Thi Mui, Vice President

Mr. Do Mihn Thai, Foreign Affairs Expert

Mødet havde i vidt omfang karakter af et høflighedsvisit. Ms. Mui var den officielle vært for besøgene på børnehjemmene og bød i den forbindelse nævnet velkommen til provinsen og besøgene på børnehjemmene. Hun bad Adoptionsnævnet vende tilbage til People's Committee, hvis man oplevede problemer eller kritisable forhold på de to børnehjem.

b) Møde med Delisas netop tiltrådte formand Mr. Thach

På vej til besøget på børnehjemmet mødtes delegationen den 7. september kort med den nye formand for Delisa, Mr. Thach. Mr. Thach bød delegatio-nen velkommen til Ha Tai og betonedede det gode samarbejde mellem Viet-nam og Danmark. Mødet havde primært karakter af et høflighedsvisit, idet Mr. Thach – på daværende tidspunkt – mente, at han ikke ville få mulighed for at mødes med delegationen til det planlagte møde med Delisa den 8. september 2001.

c) Møde med Delisa (Department of Labour, Invalids and So-cial Affairs)

Mødet fandt sted den 8. september 2001.

Ud over nævnets delegation deltog Adoption Center i mødet. Fra Delisa deltog:

Mr. Nguyen Ngoc Thach, director of Delisa, Ha Tý provinsen
Mr. Nguyen Minh Mui, deputy director, Ha Tay Department of Justice
Mr. Dao Xuen Ai, deputy director of Delisa, Ha Tý provinsen
Mr. Nguyen Van Tú, Chief of Foreign Affairs Department

Herudover deltog børnehjemslederne fra de to børnehjem som nævnet besøgte (jvf. nedenfor) samt en række øvrige ansatte fra Department of Justice og Delisa.

Mr. Mui indledte med et foredrag om de børneprojekter, der eksisterer i Ha Tý provinsen, herunder om forhold vedrørende de to børnehjem, som nævnet besøgte. Der var stort set sammenfald med de informationer, som nævnet modtog under besøgene på børnehjemmene (jf. nedenfor).

Mr. Mui bekræftede på forespørgsel fra Vibeke Rønne, at reglerne om adoption er ved at blive ændret, og at de kun mangler den endelige godkendelse fra regeringen. Han gentog budskabet fra mødet med Justitsministeriet og Molisa vedrørende nødvendigheden af indgåelse af en bilateral aftalt og udtalte, at de meget håber, at der kan indgås en sådan med Danmark fordi det vil sikre det fortsatte samarbejde mellem landene.

Mr. Mui pointerede, at han ikke forventer, at de nye regler væsentligt vil ændre samarbejdet mellem Adoption Center og Ha Tý provinsen. Han var endvidere af den opfattelse, at Adoption Center vil kunne blive godkendt som en organisation, der kan operere med adoptionsformidling i Vietnam – ikke mindst fordi organisationen har en så forholdsvis lang tradition for at arbejde i landet.

Ud over de forestående ændringer i den vietnamesiske adoptionslovgivning blev de løbende rapporter, som udfærdiges om børnene, efter at de er kommet til Danmark (follow-up reports) diskuteret. I Vietnam er reglerne sådan, at adoptanter skal være indstillet på at sende breve med fotos af barnet til Vietnam efter hjemtagelsen. Det første halve år skal de sendes hver måned, og herefter en gang om året, indtil barnet fylder 18 år.

Vibeke Rønne spurgte i den forbindelse, hvordan rapporterne opbevares og om de biologiske forældre har adgang til rapporterne.

Mr. Mui svarede hertil, at det kan forekomme, at de biologiske forældre ser rapporterne, idet dette er en mulighed efter vietnamesisk lovgivning. På nuværende tidspunkt anonymiseres oplysningerne om de danske adoptanter *ikke*, hvis rapporterne evt. vises til de biologiske forældre. Men Mr. Mui pointerede, at en sådan anonymisering vil blive inkorporeret i den nye lovgivning.

Vibeke Rønne oplyste, at der fra dansk side lægges afgørende vægt på anonymiteten.

Besøg på børnehjemmene

Nævnet aflagde den 7. og 8. september 2001 besøg på de to børnehjem, som Adoption Center samarbejder med i Vietnam. Begge børnehjem er beliggende i Ha Tay provinsen.

a) Adoption Centers børnehjem Mai Linh i Ha Tay Provinsen (Ha Tay Center for Handicapped Children)

Nævnet aflagde besøg på børnehjemmet den 7. september 2001.

Baggrundsoplysninger om børnehjemmet

Adoption Center har formidlet børn fra Mai Linh Center siden slutningen af 1993. Organisationen har hjemtaget i alt 105 børn fra børnehjemmet.

Mai Linh Center

Institutionen var oprindeligt en skole for ca. 100 hørehæmmede børn, men Adoption Center fik fra de vietnamesiske myndigheder tilladelse til at finansiere bygningen af en separat børnehjemsafdeling for børn, der er frigivet til international adoption. Institutionen huser således i dag både hørehæmmede og handicappede børn samt børn til international adoption.

I den del af institutionen, som ikke vedrører børn til international adoption, bor der 75 børn i alderen op til 16 år.

Adoption Centers samarbejdsaftale med institutionen løber indtil juni 2002.

Besøget på børnehjemmet

Under besøget havde nævnet først et møde med børnehjemmets leder Mr. Quang Pham samt fire øvrige medarbejdere fra institutionen. I mødet deltog også repræsentanter fra Delisa samt en medarbejder fra det lokale justitsdepartement. Efter mødet gav Mr. Pham en rundvisning på den del af børnehjemmet, som huser børnene til bortadoption.

Mr. Pham indledte mødet med at takke for besøget og anerkendte i den forbindelse det gode samarbejde med Adoption Center, som centret har. Adop-

tion Center er den eneste organisation, som formidler børn fra dette børnehjem.

I den periode, som Adoption Centers samarbejdsaftale med centret har løbet, har der været i alt 52 børn med "special needs" i den del af børnehjemmet, som sponsoreres af Adoption Center. 31 af børnene er kommet til Danmark og der er pt. 10 børn i forslag til danske adoptanter. Der er herudover 8 børn tilbage på centret. 5 af disse er ikke fundet egnet til bortadoption, mens 3 af børnene sandsynligvis vil blive stillet i forslag til danske adoptanter på et senere tidspunkt. Det blev ikke nærmere forklaret, hvad der er sket med de sidste tre børn, men i anden sammenhæng blev det forklaret, at det af og til sker, at de biologiske forældre trækker samtykket til adoption tilbage og henter børnene fra centret.

Mr. Pham oplyste, at børnene er mellem 1 måned og 6 år, når de ankommer til børnehjemmet. Om børnenes baggrund forklarede han, at det navnlig er børn som kommer fra meget fattige hjem og/eller problematiske hjem. Mange af børnene er født af enlige kvinder, forældreløse eller hittebørn.

Vibeke Rønne spurgte, hvordan det sikres, at børnene er til bortadoption. Mr. Pham oplyste hertil, at det er de lokale myndigheder (People's Committees), som har ansvaret for, at børnene reelt er til bortadoption. Han tilføjede hertil, at det ofte sker, at hittebørnene annonceres i fjernsynet for derved at sikre sig, at ingen biologiske forældre eller slægtninge savner dem, inden de godkendes til bortadoption.

Han oplyste endvidere, at proceduren i forbindelse med matchingen normalt tager omkring tre måneder.

Mr. Pham oplyste, at der på hele institutionen er ansat 33 mennesker, heraf arbejder omkring halvdelen i Adoption Centers fløj. En gang om ugen er der en læge, som tilser de små børn. Læger udarbejder "barnets bog", hvor enkelte helbredsmæssige oplysninger noteres. Læger foretager også en vurdering af børnenes fysiske såvel som psykiske udvikling, - der udarbejdes dog ingen skriftlig rapportering herom. Mr. Pham gav indtryk af, at rapportering om børnene navnlig koncentrerede sig om sygdomme blandt børnene.

Birgitte Marner spurgte mr. Pham om, hvorvidt børnene vaccineres. Hertil svarede ham, at alle børnene vaccineres i overensstemmelse med det natio-

nale vaccinationsprogram. Herudover vaccineres børnene mod hepatitis B, som er en udbredt sygdom i Vietnam.

Adspurgt af Vibeke Rønne oplyste mr. Pham vedrørende follow-up rapporter, at disse ifølge retningslinierne afleveres til People's Committee samt Delisa. Af og til ser mr. Pham rapporterne, men dette er snarere undtagelsen end reglen.

Hvad angår børnenes kost forklarede mr. Pham, at de helt små babyer får mælk (modermælkserstatning), mens kosten for de lidt større babyer (fra omkring 4-5 måneder) suppleres med et hjemmelavet miks af ris, brød og grøntsager.

Med hensyn til de påtænkte ændringer i den vietnamesiske lovgivning, oplyste mr. Pham, at han var orienteret om disse.

Indtryk af børnene og institutionen

Det generelle indtryk af børnene på institutionen var, at de var i god trivsel. Personalet virkede meget engageret og modtagelig for nye impulser.

Børnene lå på traditionelle vietnamesiske træbrikse med store måtter. Institution var hygiejnisk indrettet og fremtrådte pæn og ren.

Der var 3-6 børn på spædbarnsstuerne i alderen 1-6 mdr. Dog var der et enkelt barn på 1 år, som led af Downs syndrom. Dette barn var ikke til bort-adoption.

På stuerne var der ca. én plejer pr. to børn. Plejeren var rundt om børnene hele tiden og det blev oplyst, at hvis et barn skal på hospital vil plejeren altid følge med. Indtrykket var, at der var god kontakt mellem barn og plejer.

På forespørgsel fra Birgitte Marner gav børnehjemmets læge tilsagn om, at man fremover vil forsøge nedskrive flere oplysninger om børnenes fysiske og psykiske udvikling samt "milepæle" (såsom hvornår der er øjenkontakt med barnet, hvornår barnet vender sig, kravler etc.).

b) Adoption Centers børnehjem Ba Tha Center/ Social Sponsor Center i Ha Tay Provinsen

Nævnet aflagde besøg på børnehjemmet den 8. september 2001.

Baggrundoplysninger om børnehjemmet:

Adoption Center har siden juni 2000 samarbejdet med et ny børnehjem i Ha Tai provinsen. Institutionen huser ud over børn til bortadoption en del handicappede, fysiske og psykisk syge børn samt gamle mennesker.

Adoptions Center har hjemtaget i alt 10 børn fra børnehjemmet. Hertil kommer 8 børn, der under nævnets besøg var på vej til at blive stillet i forslag til danske forældre.

Besøget på børnehjemmet:

Under besøget fik nævnet først en rundvisning på børnehjemmet og derefter et kort møde med børnehjemmets leder Mr. Nguyen Tien Vuong. I mødet deltog udover personale fra Delisa børnehjemmets vice-direktør, lægen, en social medarbejder samt bogholderen.

Mr. Vuong oplyste på mødet, at institutionen huser og behandler såvel ældre samt hjemløse mennesker som forældreløse børn. Der er i alt 126 beboere på institutionen, hvoraf 27 er ældre mennesker, 68 er handicappede, mens de resterende 31 er hjemløse, forladte eller handicappede børn. Adoption Center har medfinansieret en tilbygning til institutionen, der huser børnene til bortadoption.

Mr. Vuong oplyste endvidere, at der var i alt 26 medarbejdere på institutionen.

Institutionens læge forklarede, at han arbejder fuld tid på institutionen. Han vejer og måler alle børn ca. en gang om måneden. Han oplyste, at den undersøgelse som han foretager af børnene ikke bliver skrevet ned, idet han alene nedskriver nogle centrale målinger af børnene. Delegationen gav udtryk for, at alle oplysningerne kunne være en stor hjælp for os i forbindelse med matchingproceduren i Danmark, og lægen tilkendegav på denne baggrund, at han fremover ville nedskrive disse oplysninger. Han viste interesse og velvillighed for at udfylde den medical rapport, som er udarbejdet af

Adoptionsnævnet. Det blev aftalt, at Adoption Center forsyner lægen med en oversættelse til vietnamesisk af denne blanket.

Hvad angår børnenes kost forklarede mr. Vuong, at de helt små babyer også her får modermælkserstatning, mens kosten for de større babyer suppleres med grøntsager og ris.

Mr. Vuong oplyste endvidere, at alle børnene vaccineres i overensstemmelse med det national vaccinationsprogram. Dette indebærer også vaccination mod hepatitis B.

Indtryk af børnene og institutionen:

Det generelle indtryk var også her, at børnene var i god trivsel. Lige som på Mai Linh virkede plejerne meget omsorgsfulde over for børnene og de fysiske rammer fremtrådte pæne og rene.

Alle otte børn var på samme stue. De syv af børnene virkede sunde og raske, mens et enkelt barn havde problemer med at holde hovedet på trods af, at barnet var otte måneder gammelt. Der var angiveligt nogle problemer lokaliseret i nakken og det blev oplyst, at det var planlagt at barnet snart skulle undersøges nøjere på hospitalet. Dette barn var ikke til bortadoption.

Ba Tha Center

Samlet indtryk og anbefalinger

Som nævnet allerede gjorde opmærksom på i forbindelse med besøget i Vietnam i år 2000 har vi noteret os, at der i Vietnam kun er en meget begrænset regulering af adoptionsområdet. Hertil kommer, at de centrale aktører på området ikke på nuværende tidspunkt er undergivet tilsyn fra en central instans. Som det også fremgik af nævnets beretning for den foregående rejse, finder nævnet således, at adoptionssystemet i Vietnam lider en række generelle svagheder, som indebærer en risiko for, at der kan forekomme uregelmæssigheder.

På denne baggrund finder nævnet det positivt, at man i Vietnam arbejder med at implementere en ny lovgivning, som ifølge det oplyste vil bringe reglerne bedre i overensstemmelse med centrale principper i Haagerkonventionen. Vi oplever det i den sammenhæng som positivt, at Vietnam påtænker at etablere centraliserede procedurer og anerkende, at internationale organisationer arbejder med adoptionsformidling.

Nævnet finder, at man fortsat bør følge udviklingen i Vietnam, herunder vedtagelsen og udformningen af den nye lovgivning.

Nævnet fik under besøget i Vietnam indtryk af, at Adoption Center og Dan-Adopts fortsatte arbejde med adoptioner i Vietnam i høj grad vil være betinget af, at der indgås en bilateral aftale mellem Vietnam og Danmark.

På denne baggrund har nævnet i brev af 26. september 2001 over for Civilretsdirektoratet foreslået, at man nærmere undersøger mulighederne for at indgå en bilateral aftale med de vietnamesiske myndigheder.

Det er i den sammenhæng nævnets opfattelse, at en sådan aftale må baseres på principperne i Haagerkonventionen. Der er ingen tvivl om, at der i Vietnam er et meget stort pres fra udlandet – navnlig fra Frankrig – for at adoptere vietnamesiske børn. Ikke mindst i lyset heraf vil det være centralt, at en eventuel aftale kan sikre, at adoptionerne fra Vietnam gennemføres i overensstemmelse med det grundlæggende princip, at adoptionerne skal være til barnets bedste.

Civilretsdirektoratet har efterfølgende i brev af 17. oktober 2001 tilkendegivet, at spørgsmålet om indgåelse af en bilateral aftale med Vietnam rejser en række principielle som praktiske problemstillinger.

Nævnet har ved brev af 7. november 2001 svaret direktoratet. Nævnet har heri givet udtryk for, at vi er enige med direktoratet i, at den foreliggende uklarhed med hensyn til det fremtidige lovgrundlag for adoptioner i Vietnam vanskeliggør, at der for nærværende kan indledes en egentlig forhandling af indholdet af en bilateral aftale mellem Vietnam og Danmark. Vi mener på den anden side, at vi fra dansk side bør melde ud over for de vietnamesiske myndigheder, at i det omfang, at den vietnamesiske lovgivning vil indeholde et krav om indgåelse af en bilateral aftale, vil Danmark stille sig positiv over for at indlede egentlige forhandlinger, så snart de vietnamesiske myndigheder er klar hertil, og vi er bekendt med indholdet af lovgivningen.

Med hensyn til de institutioner, som nævnet besøgte, finder vi det vigtigt, at organisationerne fremover arbejder aktivt for at udbygge de oplysninger, som vi modtager på børnene. Da nævnet under besøget oplevede positive tilbagemeldinger på den medical report, som nævnet har udarbejdet til Haagerkonferencen, vil vi foreslå, at Adoption Center forsyner de relevante myndigheder og institutioner med blanketten oversat til vietnamesisk, yder generel bistand til udfyldelse af blanketten og følger op på, om den anvendes.

Hvad angår opfølgingsrapporterne finder nævnet det meget betænkeligt, at oplysninger om de danske adoptivforældrenes identitet i visse sager videregives til de biologiske forældre i Vietnam. Adoptionsnævnet vil drøfte dette med begge de formidlende organisationer med henblik på at sikre, at der ikke fremover forekommer sådanne brud på anonymiteten.

Kina

Formål med besøget

Adoptionsnævnets besøg i Kina var primært foranlediget af en række indberetninger, som nævnet i de seneste to år har modtaget fra navnlig de formidlende organisationer om tilfælde, hvor der fra kinesisk side er bragt alvorligt syge børn i forslag til danske adoptivforældre, uanset alvorlige helbredsmæssige problemer ikke fremgik af børnenes helbredserklæringer. Ingen af børnene blev dog hjemtaget til Danmark, men nævnet har fundet det vigtigt at indgå i dialog med de kinesiske myndigheder om forholdene.

Denne dialog er ikke mindst vigtig når henses til, at man i Danmark har haft særlig lempelige krav til helbredsoplysninger vedrørende kinesiske børn, jf. Civilretsdirektoratets cirkulæreskrivelse af 18. marts 1996. Ordningen blev indført på baggrund af en henvendelse fra de formidlende organisationer, som var stødt på problemer under de danske adoptionsmyndigheders behandling af kinesiske matchingforslag, idet nogle adoptionssamråd havde stillet supplerende spørgsmål til børnenes helbred, som det var vanskeligt at få besvarede.

I januar 1998 blev der første gang rejst spørgsmål ved oplysningsniveauet i de kinesiske sager, ligesom der blev peget på, at de oplysninger, som man modtog, i stadig stigende omfang var af ældre dato. Spørgsmålene gav anledning til, at Adoptionsnævnet i samarbejde med Civilretsdirektoratet gennemførte en undersøgelse af, om der havde vist sig særlige helbredsmæssige problemer med de kinesiske børn, der på dette tidspunkt var ankommet til Danmark.

Resultatet af undersøgelsen viste, at de helbredsmæssige problemer, som var indberettet til nævnet og Civilretsdirektoratet var af relativ beskeden sværhedsgrad og ikke lå ud over, hvad adoptionsansøgere altid må være forberedte på ved adoption af et udenlandsk barn. Endvidere var indtrykket efter undersøgelsen, at antallet af børn med helbredsmæssige problemer ikke adskilte sig fra, hvad der forekom i forbindelse med adoptioner fra andre lande. I lyset heraf fandt man således ikke anledning til at ændre i de forudsætninger, der lå til grund for Civilretsdirektoratets cirkulæreskrivelse af 18. marts 1996.

På baggrund af de rejste spørgsmål blev der desuden den 13. januar 1999 afholdt et møde mellem Civilretsdirektoratet, Adoptionsnævnet, amterne, de formidlende organisationer og Adoption og Samfund. Resultaterne af undersøgelsen blev drøftet på mødet og konklusionen var, at der gennem det forudgående år syntes at være sket en positiv udvikling bl.a. ved, at organisationerne tilstræbte at få opdaterede oplysninger om børnene, hvis oplysningerne var ældre end 6 måneder. Endvidere tilkendegav organisationerne, at de var indstillet på at arbejde for løbende at skaffe flere oplysninger om børnene.

I begyndelsen af 2000 modtog nævnet en indberetning fra Adoption Center om i alt 3 tilfælde, hvor alvorligt syge kinesiske adoptivbørn var blevet anvist til adoption til kommende danske adoptivforældre. Helbredserklæringerne vedrørende børnene indeholdt ingen særlige bemærkninger, og det blev først i forbindelse med overdragelsen konstateret, at børnene var alvorligt syge.

Nævnet deltog den 23. februar 2000 i et møde med repræsentanter fra Adoption Center og Civilretsdirektoratet med henblik på at drøfte den bekymrende udvikling i Kina. Adoption Center havde allerede på daværende tidspunkt rejst sagen over for de kinesiske adoptionsmyndigheder (CCAA). Det blev på mødet besluttet, at Adoption Center skulle rykke CCAA, idet nævnets beslutning om at rette henvendelse til CCAA ville afhænge af indholdet af CCAAs svar til Adoption Center.

Den 8. marts 2000 modtog nævnet en kopi af de kinesiske myndigheders svar til Adoption Center. De kinesiske myndigheder besvarede efter nævnets opfattelse henvendelsen åbent og konstruktivt, og det fremgik af svaret, at CCAA så med stor alvor på problemstillingen, og at de havde undersøgt de konkrete tilfælde.

Den 3. maj 2000 rettede DanAdopt henvendelse til nævnet i anledning af, at 2 alvorligt syge kinesiske børn var bragt i forslag til et kommende dansk forældrepar.

Adoptionsnævnet valgte herefter at rette direkte henvendelse til CCAA. I et brev af 22. maj 2000 beskrev nævnet situationen set med danske øjne, og

pegede samtidig på nogle konkrete forhold som skulle modvirke lignende problemer i fremtiden.

Da henvendelsen forblev ubesvaret, rykkede nævnet den 11. oktober 2000 for svar.

Den 7. marts 2001 afholdt Den danske Ambassade i Beijing på nævnets foranledning et møde med CCAA. På mødet gav CCAA udtryk for, at man havde forståelse for de ubehagelige oplevelser, som danske forældre havde haft. CCAA tilkendegav på mødet, at man var indforstået med, at børnene kunne gennemgå en ekstra helbredsundersøgelse, hvis der måtte være tvivl om deres helbredsforhold.

I april 2001 henstillede nævnet over for Civilretsdirektoratet, at cirkulæreskrivelsen af 18. marts 1996 om oplysninger om kinesiske børn til bortadoption i Danmark blev ophævet, således at der stilles de samme krav til oplysningsniveauet vedrørende kinesiske adoptivbørns helbred som til børn fra andre lande. Civilretsdirektoratet ophævede cirkulæreskrivelsen ved cirkulæreskrivelse af 25. april 2002.

Nævnet rettede sideløbende hermed forespørgsel til de øvrige nordiske og europæiske adoptionsmyndigheder, der imidlertid ikke er bekendt med lignende episoder.

I 2001 – frem til den 1. september 2001 – modtog nævnet følgende indberetninger:

- oplysninger om i alt 4 børn, der efter overdragelsen havde vist sig at være hjerneskadede. Ingen af disse børn blev hjemtaget.
- oplysninger om 2 børn med andre alvorlige helbredsmæssige problemer. I det ene tilfælde valgte familien at hjemtage barnet, og fik deres godkendelse udvidet til at omfatte det konkrete barn.
- oplysninger om to børn, der efter hjemtagelse udviste tegn på at have været udsat for seksuelle overgreb på børnehjem i Kina.
- oplysninger om 8 børn, hvor det i forbindelse med eller efter hjemtagelsen viste sig at være problemer med troværdigheden af de helbredsmæssige eller aldersmæssige oplysninger om børnene.

På baggrund af ovenstående forløb valgte nævnet i forbindelse med sit tilsyn med de formidlende organisationers arbejde i udlandet at besøge Kina i september 2001.

Kina er et af Danmarks største afgiverlande. Besøget i Kina var derfor også et naturligt led i nævnets generelle tilsynsvirksomhed og opgaven med at indsamle og formidle viden om adoption.

Deltagere i møderne

Adoptionsnævnet valgte i Kina at rejse med de to formidlende organisationer, som også deltog i mødet med CCAA. Baggrunden herfor var navnlig, at begge organisationer på et tidligere tidspunkt havde været i kontakt med CCAA vedrørende sager, hvor danske familier havde fået bragt alvorlig syge børn i forslag.

Ved siden af de officielle møder med CCAA havde nævnet flere uformelle drøftelse med organisationernes kontaktpersoner. Det fremgik af drøftelserne, at organisationernes kontaktpersoner er i tæt kontakt med hinanden og herunder holder hinanden orienteret om relevante forhold. Adoptions Centers kontaktperson, Dorrit Kopp Pedersen, orienterede bl.a. delegationen om, at hun siden 2000 havde foranlediget, at der var blevet iværksat CT-scanninger på knap 10 børn. I de fleste tilfælde, hvor der var blevet iværksat CT-scanning, skete det på initiativ af Dorrit Kopp Pedersen, der efter observation af børnene i omkring et døgn havde fattet mistanke om alvorlige helbredsmæssige problemer hos barnet.

Adoptioner fra Kina

Adoption af børn fra Kina er et relativt nyt fænomen. Det første kinesiske barn til en dansk familie blev hjemtaget i 1994. I årene herefter er antallet af kinesiske adoptivbørn steget markant. I perioden 1994-2000 er der hjemtaget i alt 473 børn. Alene i 2000 modtog Danmark 129 børn fra Kina, hvilket udgør 18% af samtlige hjemtagne børn i 2000, og Kina er således det næststørste afgiverland for Danmark, kun overgået af Indien, som formidlede 24% af de hjemtagne børn i 2000.

Både Adoption Center og DanAdopt formidler børn fra Kina. Af de 129 børn, der blev hjemtaget til Danmark i 2000, blev 86 formidlet af Adoption Center og 40 af DanAdopt. De resterende 3 børn blev hjemtaget gennem Terre des Hommes.

Den centrale adoptionsmyndighed i Kina er CCAA (China Centre of Adoption Affairs), der hører under det kinesiske Indenrigsministerium (Ministry of Civil Affairs).

CCAA blev oprettet i 1996 og er ansvarlig for modtagelse og gennemgang af såvel ansøgninger fra udlandet som papirer på de børn, der frigives til international adoption. CCAA står også for selve matchingproceduren.

CCAA har p.t. samarbejdsaftaler med 13 lande: USA, Canada, Storbritannien, Frankrig, Spanien, Irland, Belgien, Holland, Danmark, Sverige, Norge, Finland og New Zealand. Herudover har CCAA netop indgået samarbejdsaftale med Island.

CCAA består organisatorisk af fem afdelinger, og der er ansat i alt 33 medarbejdere.

Næsten alle børn til bortadoption i Kina kommer fra offentlige børnehjem. I ganske få provinser er nogle af børnene dog anbragt i plejefamilier. For tiden har ca. 240 kinesiske institutioner tilladelse til at anvise børn til international adoption.

Den nærmere beskrivelse af proceduren i forbindelse med adoptioner fra Kina er beskrevet i organisationernes informationsmateriale. Dette er vedlagt som bilag 2.

Den kinesiske adoptionslovgivning er endvidere vedlagt som bilag 5.

Møder med de centrale myndigheder

a) Møde med CCAA

Mødet med CCAA fandt sted den 11. september 2001. Udover nævnet deltog vicekonsul Yue Wong Lotz fra Den danske Ambassade, repræsentanter fra Adoption Center og DanAdopt i mødet. Fra kinesiske side deltog:

Mr. Zhang Zhong, Deputy Director-General, CCAA

Mr. Tian Guohua, Deputy Director, CCAA

Mr. Tang Jianjun, Director, Liaison and Services Department, CCAA

samt seks øvrige medarbejdere fra CCAA og en repræsentant fra Ministry of Civil Affairs.

I indledningen af mødet deltog endvidere den netop tiltrådte director for CCAA, mr. Lu Ying.

Nævnet havde forinden mødet den 11. september haft lejlighed til at mødes med repræsentanter fra CCAA samt Indenrigsministeriet ved en middag på Den danske Ambassade den 10. september 2001. Endvidere havde nævnet samme dag fået en kort orientering om adoptionsspørgsmål af vice-konsul Yue Wong Lotz fra Den Danske Ambassade i Beijing.

China Centre of Adoption Affairs (CCAA)

Mr. Lu Ying indledte mødet med at byde delegationen velkommen, og der blev fra kinesisk og dansk siden udvekslet diverse høflighedsfraser.

Vibeke Rønne gav herefter en kort introduktion til adoptionssystemet i Danmark, og redegjorde herunder for godkendelsesproceduren og de forskellige aktører på området. Hun orienterede endvidere om formålet med nævnets besøg i Kina og pointerede i den sammenhæng, at nævnet bl.a. har ansvar for at indsamle viden om international adoption og føre tilsyn med de formidlende organisationers virksomhed i udlandet. Dette er baggrunden for, at nævnet rejser til udlandet og Vibeke Rønne bemærkede, at nævnet i 2000 havde besøgt Vietnam, Indien og Bulgarien.

Vibeke Rønne bemærkede, at Danmark i international sammenhæng bl.a. arbejder for at forbedre oplysningsniveauet på de børn, som bringes i forslag. Hun orienterede i den sammenhæng om den ”medical report”, som på dansk initiativ er lanceret som en ”practical guideline” under Haagerkonventionen. Hun forklarede endvidere, at baggrunden for, at man i Danmark lægger så stor vægt på de oplysninger, som vi modtager om børn i forslag er, at man i videst muligt omfang forsøger at sikre sig, at ansøgerne er i stand til at imødekomme de pågældende børns behov. Hvis et adoptivbarn har specielle behov – det være sig f.eks. fysiske eller psykiske vanskeligheder – vil ansøgerne således normalt skulle have deres godkendelse udvidet til at omfatte det specifikke barn.

Vibeke Rønne forklarede videre, at vi i Danmark har haft nogle sager med kinesiske børn, hvor oplysningsniveauet ikke har været tilstrækkeligt højt. Hun pointerede dog, at det er nævnets opfattelse, at oplysningsniveauet vedrørende kinesiske børn generelt er blevet forbedret. Det er nævnets opfattelse, at CCAA er gået meget aktivt og konstruktivt ind i problemerne. Hun gjorde endvidere rede for, at nævnet er interesseret i at vide, om nævnet på nogen måde kan hjælpe CCAA med at sikre, at oplysningerne på børnene bliver så fyldige og troværdige som muligt.

Vibeke Rønne fremhævede i den sammenhæng, at nævnet er interesseret i en tilbagemelding fra CCAA om, hvorvidt man er tilfredse med oplysningsniveauet i de socialrapporter, som de kinesiske myndigheder modtager fra Danmark. Hun bemærkede, at den gensidige tillid mellem myndighederne er

afgørende for det fremtidige samarbejde, og at nævnet lægger vægt på at opretholde den positive dialog med CCAA.

Vibeke Rønne afsluttede sit indlæg med at nævne, at delegationen under besøget på Beijing Children's Hospital diskuterede muligheden for at afholde et lægeligt seminar med direktøren mr. Li Zhong Zhi. Formålet med et sådant seminar skulle være erfaringsudveksling mellem Kina og Danmark med hensyn til bl.a. udformning af medical reports. Mr. Li Zhong Zhi havde været meget positiv over for en sådan idé. Det danske adoptionsnævn vil også støtte ideen om afholdelse af et seminar og yde et bidrag hertil.

Efter Vibeke Rønnes fremlæggelse gav mr. Zhong en kort introduktion til CCAA og bemærkede, at CCAA har samarbejdet med i alt 125 forskellige organisationer i udlandet. Sidste år blev der placeret mere end 7000 kinesiske børn i udlandet. Børnene kommer fra 240 institutioner i Kina.

Mr. Zhong gav udtryk for, at han var enig med Vibeke Rønne med hensyn til, at det var væsentligt med gensidig tillid og positiv dialog mellem landene. Han oplyste endvidere, at Kina i 2000 underskrev Haagerkonventionen, og at Kina i tråd hermed vægter hensynet til barnet meget højt. Han bemærkede, at nationale adoptioner i Kina således også har forrang frem for de internationale adoptioner.

Vedrørende oplysningsniveauet på børnene bemærkede Mr. Zhong, at de løbende forsøger at forbedre dette, og at de også fremover vil arbejde intensivt hermed. Som svar på spørgsmålet om, hvorvidt man fra kinesisk side kunne ønske sig flere oplysninger om adoptivforældrene i socialrapporterne, svarede han, at dette ikke var tilfældet. CCAA oplever, at de danske socialrapporter er meget tilfredsstillende.

I forbindelse med de uheldige sager bemærkede mr. Zhong, at CCAA ser meget alvorligt på disse. CCAA er blevet mere erfarne siden etableringen i 1996, men der er stadig institutioner i Kina, som endnu har meget lille erfaring med internationale adoptioner. Det kan derfor ikke afvises, at der kan være institutioner, som beskriver børnene mere positivt end der reelt er belæg for. Han bad Danmark have forståelse for, at det vil være umuligt for Kina at garantere for, at noget lignende ikke vil opstå i fremtiden. Mr. Zhong bemærkede i den forbindelse, at international adoption altid vil være et område, som er præget af "høj risiko", da det bl.a. ofte er vanskeligt at

sige noget med sikkerhed om hvilke oplevelser, børnene har været udsat for, inden de kommer til børnehjemmene. Deres håb vil derfor også være, at adoptanter grundigt orienteres om disse risici, inden de vælger international adoption. Efter mr. Zhongs opfattelse, er baggrunden for de sager, hvor det efterfølgende har vist sig, at børnene led af alvorlige sygdomme, således en kombination af mangel på erfaring i de enkelte institutioner, mangel på professionalisme blandt personalet samt det forhold, at adoption generelt er præget af høje risici.

Mr. Zhong bemærkede endvidere, at der almindeligvis går nogle måneder fra, at den enkelte institution sender helbredsoplysningerne til CCAA, og indtil barnet matches. Der bliver ikke rutinemæssigt foretaget CT-scanninger af børnene og eventuelle hjerneskader vil derfor heller ikke altid kunne forudses. CCAA opfatter dog de omtalte sager med alvorligt syge børn, som var matchet med danske forældre, som meget alvorlige. CCAA har allerede iværksat en række initiativer med henblik på at styrke tilsynet med de enkelte institutioner. Bl.a. er der iværksat et undervisningsprogram, som medarbejdere fra CCAA rejser rundt med til de enkelte børnehjem. Når CCAA modtager indberetninger fra de danske myndigheder, vil CCAA herudover altid orientere det enkelte børnehjem herom. CCAA besøger endvidere løbende de institutioner, som afleverer børn til international adoption, ligesom institutioner skal godkendes før de får tilladelse til international adoption. Der er i øjeblikket godkendt 240 institutioner til international adoption.

Mr. Zhong tilkendegav, at det er muligt at indhente supplerende helbredsoplysninger på børnene. En sådan forespørgsel bør imidlertid rettes til CCAA, da man ikke ønsker, at hverken familierne eller de formidlende organisationer direkte kontakter børnehjemmene, hvorfra det enkelte barn er i forslag. CCAA har ellers ingen kontrol med de oplysninger, som udlandet får. Det blev understreget, at det kun er særligt udpegede læger, som må udfærdige erklæringer til brug for adoption til udlandet.

Dorrit Kopp Pedersen forklarede, at man i Adoption Center hidtil enten har bedt CCAA om at fremskaffe supplerende oplysninger eller har kontaktet børnehjemmet. Det har således aldrig været adoptanterne selv, som har bedt om supplerende oplysninger.

Mr. Zhong gav udtryk for, at det kan blive meget vanskeligt, hvis der altid bedes om supplerende oplysninger, da de som sagt har mere end 7000 børn til bortadoption om året. Han tilkendegav dog, at han havde forståelse for Danmarks ønsker herom, og at CCAA i lyset af den ”specielle situation”, som gælder for Danmark, vil overveje, hvordan supplerende oplysninger fremover kan tilvejebringes.

Med hensyn til muligheden for at afholde et seminar vedrørende helbredsforhold var mr. Zhong meget positiv over for denne ide. Han tilkendegav, at han ville drøfte dette nærmere med mr. Li Zhong Zhi fra Beijings Children's Hospital (jvf. pkt. a nedenfor).

Adspurgt af Vibeke Rønne oplyste mr. Zhong, at CCAA altid modtager helbredserklæringer på børnene og gennemgår disse grundigt, inden sagen sendes til Danmark. Helbredserklæringerne vil typisk være omkring 3 måneder gamle, når sagen sendes til udlandet. Erklæringerne er kun gyldige i maks. 6 måneder, og hvis CCAA opdager, at der er mangler eller uoverensstemmelser, vil man altid undersøge dette.

Der blev fra kinesisk side spurgt, om enlige adoptanter kan adoptere fra Vietnam og Indien. Ole Bergmann svarede hertil, at enlige kan adoptere fra både Vietnam og Indien, men at der i Vietnam sjældent er tale om helt små børn, og at der i Indien er mange lokale dommere, som er imod enlige adoptanter, hvilket ofte vanskeliggør processen.

Besøg på børnehjemmene

Nævnet aflagde et besøg på et børnehospital i Beijing den 10. september samt to børnehjem i henholdsvis Beijing den 11. september og Hefei den 12. september.

Adoptionsnævnet havde inden besøget i Kina givet udtryk for, at man ønskede at besøge børnehjem i Hunan provinsen, da de to danske organisationer har hjemtaget flere børn herfra. CCAA så sig imidlertid ikke i stand til at imødekomme dette ønske, og forslog at man i stedet besøgte nedenstående institutioner. Delegationen fik i den forbindelse – samt under besøgene

– indtryk af, at de institutioner, som CCAA i stedet foreslog, repræsenterede nogle af de mest velfungerende institutioner i Kina.

Nævnet har på denne baggrund ikke mulighed for at udtale sig om, hvorvidt den høje standard, som de nedenstående to børnehjem repræsenterede, er repræsentativ for standarden på de kinesiske børnehjem generelt. Delegationen fik dog navnlig fra uformelle drøftelser med organisationernes lokale repræsentanter indtryk af, at dette ikke er tilfældet.

a) Beijing Childrens's hospital

Nævnet besøgte hospitalet den 10. september 2001.

Under besøget på børnehospitalet fik delegationen lejlighed til at holde et kort møde med direktøren for hospitalet, mr. Li Zhong Zhi. Herudover deltog fra hospitalet vice-director mr. Fan Mao-Huai samt to læger med speciale i hjertesygdomme. Efter mødet fik delegationen en kort rundvisning på hospitalet.

Mr. Zhi indledte mødet med at give en kort introduktion til børnehospitalet, som er det største hospital i Kina. Hospitalet har sengepladser til i alt 700 indlagte patienter, men behandler desuden et stort antal ambulante patienter hver dag. Der er ca. 1700 ansatte på hospitalet (der henvises til bilag 6 for en nærmere beskrivelse af hospitalet og dets opgaver).

Mr. Zhi havde ikke tidligere modtaget en delegation, der beskæftiger sig med internationale adoptioner, og der blev derfor stillet og besvaret en række spørgsmål om adoptioner i henholdsvis Kina og Danmark.

Adspugt af Birgitte Marner om den lægelige uddannelse i Kina forklarede mr. Zhi, at uddannelsen som speciallæge i Kina kræver 8 år på universitetet og herefter 5 års efteruddannelse i et givent speciale. Mr. Zhi oplyste, at lægerne i provinserne sjældent vil være speciallæger i pædiatri. Da man i Danmark har modtaget helbredsoplysninger, hvor børnenes vægt var faldet fra vinter til sommer, ønskede Birgitte Marner oplyst, om børn vejes med eller uden tøj i Kina. Til dette oplyste Mr. Zhi, at børn altid bør vejes uden tøj.

Forslaget om et lægelige seminar blev drøftet med mr. Zhi, der gav udtryk for, at han var meget interesseret i at medvirke i et sådant. Han understregede, at det ikke var op til ham at træffe beslutningen, men at han gerne ville stille sig til rådighed, hvis CCAA var indforstået hermed.

b) Beijing Children's Welfare Institute

Nævnet aflagde besøg på børnehjemmet den 11. september 2001.

Fra børnehjemmet deltog lederen mr. Jiou samt den assisterende leder mr. Song. Herudover deltog fire øvrige medarbejdere fra institutionen. Endvidere deltog medarbejdere fra CCAA.

Baggrundsoplysninger om børnehjemmet

Institutionen, der er bygget i 1984, har plads til ca. 500 forældreløse og handicappede børn. Børnene er i alderen 0-15 år.

Der er ansat ca. 250 medarbejdere på institutionen, og disse er bl.a. uddannet som læger, sygeplejersker, pædagoger, administrative medarbejdere etc.

Adoption Center har hjemtaget et enkelt barn fra børnehjemmet i Beijing, mens DanAdopt ikke har hjemtaget børn herfra.

Besøget på børnehjemmet

Besøget på institutionen blev indledt med en kort præsentation og herefter en rundvisning på børnehjemmet. Efter rundvisningen var der et kort møde med børnehjemmets ledelse.

Mr. Jiou oplyste, at børnehjemmet p.t. huser omkring 300 børn. Institutionen har ikke alene ansvar for at tage vare på børn med særlige behov, men har også en række andre opgaver.

Institutionen har således et "training-centre", hvor personalet fra 20 andre børnehjem får undervisning i at behandle børn med særlige behov. Undervisningen rettes til såvel læger, sygeplejersker, barnepiger, lærere m.v. Børnene modtager også undervisning, mens de opholder sig på institutionen.

Mr. Jiou oplyste, at børnene først flyttes fra spædbørnsstuerne når de er omkring 1 år. De fleste af børnene, som ikke er syge, vil på dette tidspunkt være bortadopteret enten nationalt eller internationalt. De børn, der er syge bliver normalt behandlet på institutionen, som har i alt 10 læger til rådighed.

Mr. Jiou oplyste, at lægernes uddannelse varierer. Nogle af lægerne er universitetsuddannede, mens andre har en mere praktisk uddannelse inden for faget.

Adspurgt af Jens Ringberg om børnenes baggrund oplyste mr. Jiou, at børnene kommer fra meget forskellige kår. Institutionen huser således forældreløse børn, børn som er blevet efterladte samt syge og handicappede børn. Deres alder varierer meget.

Vibeke Rønne spurgte om det hænder, at børnene kommer tilbage til deres biologiske forældre. Hertil svarede mr. Jiou, at dette forekommer. Bl.a. annoncerer de børnene i medierne, og det forekommer at børnene herefter bringes tilbage til de biologiske forældre. Nogle børn efterlades på hjemmet med et brev fra den biologiske mor.

Ole Bergmann bemærkede, at man kunne overveje at gemme sådanne breve eller sedler, da det kan betyde meget for børnene senere at få adgang til sådanne oplysninger.

Mr. Jiou svarede, at de allerede har et arkivsystem, hvor hvert barn er udstyret med en sag, hvorpå sådanne oplysninger gemmes. Han erkendte dog, at flere oplysninger ikke nedskrives i dag, men at de løbende forsøger at forbedre arkivsystemet. Han gav udtryk for, at de fremover ville være mere opmærksomme på at gemme sådanne oplysninger om barnet.

Indtryk af børnene og institutionen

Nævnets generelle indtryk af hjemmet var, at de fysiske rammer fremtrådte pæne og velordnede, og at der gøres et stort arbejde for at sikre stimulerende rammer for børnene. Delegationen fik kun mulighed for at se udvalgte rum, og disse gav indtryk af en velordnet og moderne institution.

De større børn viste tryghed ved personalet og var kun i begrænset omfang interesseret i delegationen. Det var tydeligt, at institutionen jævnligt modtager besøg udefra, da børnene virkede bekendte med lignende besøg.

c) Hefei Welfare Institution

Nævnet besøgte børnehjemmet, som er beliggende i Anhui provinsen, den 12. september 2001.

Baggrundoplysninger om børnehjemmet

Hefei Welfare Institution er grundlagt i 1949 og er det største børnehjem i Anhui provinsen. Institutionen omfatter bl.a. et genoptræningscenter på 2100 kvadratmeter, en spædbarnsbygning på 1900 kvadratmeter samt spisesal, bade- og vaskerum. Institutionen har i alt 640 senge, og der bor både ældre mennesker og børn på institutionen. På spædbarnsstuerne er der plads til 350 børn.

Personalet omfatter i alt 170 medarbejdere, der bl.a. er uddannet som læger, sygeplejersker, pædagoger, farmaceuter og plejere.

Adoption Center har den 1. september formidlet i alt 13 børn fra Hefei Welfare Institution. DanAdopt har hjemtaget et enkelt barn herfra.

Besøget på børnehjemmet

Nævnet fik en rundvisning på institutionen og der blev herefter afholdt et møde med ledelsen. I mødet deltog børnehjemmets direktør ms. Zhang Yuxia og vicedirektør mr. Zhao Fugai. Herudover deltog repræsentanter fra "civil affairs bureau" både fra provinsmyndigheden og fra de lokale myndigheder.

Ms. Yuxia oplyste, at en del af børnene på institutionen er forholdsvis gamle, når de ankommer til hjemmet, og derfor ikke er til bortadoption. En del af børnene er desuden syge, og institutionen forsøger gennem forskellige programmer at sikre disse børns velfærd og uddannelse.

Ms. Yuxias tale til nævnet vedlægges som bilag 7.

De små børn på Hefei Welfare Institution

Indtryk af børnene og institutionen

Nævnets generelle indtryk af hjemmet var også her, at børnene – deres forhold taget i betragtning – var i god trivsel. De fysiske forhold var meget fine, og det forekom at være særdeles gode og stimulerende rammer for børnene. Personalet syntes at have god forståelse for børnenes behov, og det var tydeligt, at børnene havde tilknytningsforhold til deres plejer. Der var én plejer pr. ca. 5-7 børn.

Under rundvisningen fik nævnet en kopi af den helbredserklæring, som institutionen indsender til CCAA vedrørende de børn, der er til bortadoption. Erklæringen vedlægges som bilag 8. Delegationen drøftede med personalet muligheden for at notere flere målinger af vægt, højde og hovedomfang på erklæringen. Personalet var positivt indstillet heroverfor.

For begge børnehjems vedkommende blev der arbejdet på et højt niveau, og personalet udviste god forståelse for børnenes behov. Personalet virkede ligesom på institutionen i Beijing engagerede og udviste interesse for yderligere at forbedre vilkårene for navnlig de handicappede børn.

Samlet indtryk og anbefalinger

Under de officielle drøftelser redegjorde CCAA bl.a. for, at baggrunden de tilfælde, hvor det efterfølgende har vist sig, at børnene led af alvorlige sygdomme, var en kombination af mangel på erfaring med internationale adoptioner i de enkelte institutioner, mangel på professionalisme blandt personalet samt det forhold, at adoption generelt er præget af høj risiko. Nævnet har ikke grundlag for at drage denne vurdering i tvivl.

Nævnet lægger ved vurderingen af formidlingen af kinesiske børn vægt på:

- at CCAA er indgået i en åben og konstruktiv dialog med nævnet,
- at CCAA ser meget alvorligt på situationen,
- at CCAA har iværksat en række initiativer med henblik på at styrke tilsynet med de enkelte institutioner,
- at CCAA var positiv over for at fremkomme med supplerende helbredsoplysninger, navnlig ved at give flere oplysninger om børnenes vægt, højde og hovedomfang, samt
- at CCAA var positiv over for ideen om afholdelse af et seminar vedrørende helbredsforhold.

Efter Adoptionsnævnets besøg i Kina har CCAA ved brev af 26. oktober 2001 meddelt, at man fra 1. december 2001 vil begrænse antallet af ansøgninger, som de modtager fra udlandet.

Baggrunden for beslutningen er dels et ønske om at begrænse ventetiden, dels at frigøre ressourcer til den fortsatte udvikling af adoptionsformidling fra Kina. De kinesiske myndigheder har derfor tildelt alle samarbejdende formidlende organisationer i verden en kvote for, hvor mange ansøgninger den enkelte organisation kan aflevere til CCAA.

Nævnet finder det positivt, hvis CCAA kan styrke kontrollen med formidlingen af kinesiske børn.

Adoptionsnævnet har efter besøget i Kina modtaget endnu en indberetning på et barn, der efter overdragelsen viste sig at have alvorlige helbredsproblemer. Barnet blev ikke hjemtaget til Danmark.

Nævnet finder det særdeles beklageligt, navnlig så kort tid efter besøget i Kina, at modtage endnu en indberetning om et alvorligt sygt barn. Nævnet var imidlertid på baggrund af drøftelserne med CCAA forberedt på, at denne situation kunne opstå.

Nævnet finder det derfor af betydning for den fortsatte formidling af børn fra Kina, at organisationerne har kontaktpersoner i Kina, som under opholdet i provinsen foranlediger, at børnene bliver undersøgt, hvis der er mistanke om, at børnene har alvorlige helbredsmæssige problemer. Dette har hidtil medført, at problemerne blev konstateret, inden de syge børn blev hjemtaget til Danmark. Nævnet er således ikke vidende om, at danske familier har hjemtaget alvorligt syge børn fra Kina.

Det bemærkes i den sammenhæng, at nævnets gennemgang af 49 sager vedrørende kinesiske hjemtaget i perioden 1. april til 30. september 1999 viste, at der ved hjemmebesøgene ikke var beskrevet væsentlige helbredsmæssige problemer hos de hjemtagne børn.

Nævnet vurderer, at det ville være gavnligt, såfremt institutionspersonalet og de særligt udpegede læger opnår større viden om børns psykiske og fysiske helbredsforhold, og herunder bliver bedre i stand til at redegøre herfor over for modtagerlandene.

Nævnet vil derfor anmode organisationerne om at overveje mulighederne for at indgå i et samarbejde med de kinesiske myndigheder om et seminar med dette indhold. Adoptionsnævnet vil i den sammenhæng være positivt indstillet over for at stille ekspertise til rådighed.

Nævnet vil samtidig anmode organisationerne om nøje at vurdere, om der er behov for nyere eller supplerende helbredsoplysninger vedrørende de kinesiske børn, som er bragt i forslag til danske ansøgere, og i givet fald at indhente disse fra CCAA. Det bemærkes i den forbindelse, at organisationerne skal være opmærksomme på, at helbredsoplysningerne fra Kina, ifølge oplysninger fra CCAA, højst har gyldighed i 6 måneder.

Nævnet lægger endvidere vægt på, at ansøgere optaget på venteliste til Kina fortsat – under hensyn til organisationernes tavshedspligt om konkrete sager – holdes så godt orienteret om situationen i Kina som muligt. Nævnet er bekendt med, at det er de formidlende organisationers politik at betale ansø-

gernes rejseomkostninger i forbindelse med en ny rejse til Kina i en situation, hvor de har måttet tilbagegive et alvorligt sygt barn og ønsker at rejse hjem, inden de får et nyt barn i forslag. Nævnet lægger vægt på, at organisationerne orienterer ansøgerne om denne mulighed både generelt, når de vælger at søge om adoption fra Kina, men også konkret, hvis de skulle modtage et alvorligt sygt barn, mens de opholder sig i Kina.

Nævnet agter fortsat at følge udviklingen i Kina meget tæt og vil bl.a. gennemgå alle matchingsager i 2001 vedrørende kinesiske børn.

Bilag:

- 1) Program over rejsen
- 2) Informationsmateriale fra Adoption Center og DanAdopt vedrørende henholdsvis Vietnam og Kina
- 3) Den vietnamesiske ægteskabslovgivning
- 4) Dekret 184
- 5) Materiale vedrørende adoptionslovgivningen i Kina
- 6) Materiale fra Beijing Childrens's Hospital
- 7) Tale afholdt af ms. Yuxia, børnehjemsdirektør ved Hefie Welfare Institution, den 12. september 2001
- 8) Medical report skema Kina